

ПРАВОСЛАВНИ БОГОСЛОВСКИ ФАКУЛТЕТ
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

Силабуси

Др Дражен Н. Перић, доцент

Основне студије богословља

Предмет: Хришћанска антропологија

Група: обавезни предмет, бодови: 6

Фонд часова: сем. 2+1

Испит: усмено

Назив курса: Хришћанска антропологија

Садржај:

Православно хришћанско сагледавање и поимање човека првенствено потиче из самог факта Божанског Откривења. Богословски посматрано, питање Бога и човека је двоједно питање. Прво условљава друго, а друго извире из првог. Човек је биће које настаје кроз однос, постоји захваљујући односу и на крају постиже своју пуноћу динамичким односом. За православну хришћанску антропологију човек је централно биће свега створеног. Његова важност произилази отуда што све створено једино кроз човека и у човеку има своје спасење, тако што кроз човека остварује своју слободну заједницу са нествореним Богом у Христу. Говорити о човеку у Хришћанству значи говорити не о човеку по себи и за себе, независно од Бога, Цркве и света, већ о човеку који је личност односно спона између тварне природе и Бога. Спасење света кроз човека је служба – литургија – човекова у свету којом се човек једино и остварује као личност то јест постаје вечно и непоновљиво биће у заједници са Богом и светом у Христу. У сваком другом контексту човек престаје да буде личност, односно слика и прилика Божија у свету. Управо је у овоме суштинска разлика између православне хришћанске антропологије и многих других антропологија које постоје.

Циљ:

Циљ предмета је упознавање студената са најзначајнијим учењем и достигнућем православне антропологије, а то је богословски појам личности. Инсистирање да се вратимо дубљем проучавању и правилнијем разумевању светоотачких мисли изнедрених у Цркви, од којих је несумњиво најважнија идеја личности, онакву какву су је Кападокијски Оци сагледали и развили. Што је вероватно највећи допринос Хришћанства философији и представља револуционарни корак у истој, чије антрополошке последице не смију проћи незапажено.

Облик наставе:

Предавања и вежбе

Обавезе студената:

Студенти су, обавезни да похађају наставу, да долазе редовно на предавања и вежбе, да активно учествују у настави и да долазе на појединачне консултације са професором. Вреднује се рад студента током читавог семестра и тражи се што активније учешће, залагање и ангажованост студената.

Начин оцењивања рада и резултата:

Начин оцењивања рада и резултата: Писање и презентовање семинарске вежбе чиниће 30% укупне оцене. Активно учешће на настави доноси 20% оцене. Осталих 50% оцене студенту ће донети завршни усмени испит.

План курса/предмета

1. недеља

Уводно предавање (предавање)

2. недеља

Основне поставке хришћанске антропологије

3. недеља

Јелинска космологија и хришћанска онтологија

4. недеља

Стварање човека по икони и подобију Божијем

5. недеља

Човек као лик Прволика: „икона Иконе“

6. недеља

Првобитно стање човека по светим Оцима

7. недеља

Првородни грех, његови узроци и последице

8. недеља

Појам кожных хаљина у учењу светих Отаца

9. недеља

Битије Бога и битије човека

10. недеља
Хришћанско схватање појма личности
11. недеља
Кападокијска тријадологија као основ Хришћ. антропологије
12. недеља
Црква као место пројаве човека као личности
13. недеља
Христологија и православна антропологија
14. недеља
Оваплоћење Логоса и обожење човека
15. недеља
Ипостасно сједињење двеју природа у Христу
16. недеља
Христова смрт као жртва Оцу принета за нас
17. недеља
Христово васкрсење као залог нашег васкрсења
18. недеља
Остварење личности у Христу-литургијској заједници
19. недеља
Дихотомија и трихотомија у хришћ. антропологији
20. недеља
Антропологија св. апостола Павла
21. недеља
Теологија тела
22. недеља
Грех и смрт код Св. апостола Павла
23. недеља
Нови човек у Цркви по св. апостолу Павлу
24. недеља
Човек Богочовека Христа по оцу Јустину Поповићу
25. недеља

Шта све значи „дух“ у Светом Писму

26. недеља

Учење о васкрсењу мртвих и „бесмртности“ душе

27. недеља

Тајна слободе у обоженом човеку по св. Максиму

28. недеља

Учење о апокатастази

29. недеља

Апокатастаза у есхатологији св. Максима Исповеднику

30. недеља

Схватање есхатона у делима светих Отаца

Основна (обавезна) литература:

1. А. Јевтић, „Духовни живот виђен из православне антропологије“, Богословље 34/1-2, (1985) 31-80.
2. А. Јевтић, „Човек у Христу: Христолошка антропологија св. Григорија Богослова“, Луча 13/1-2, Никшић 1996, 120-128.
3. Г. Флоровски, „О бесмртности“ душе“, Видослов 25 (2001) 11-34.
4. Д. Перић, „Икона и подобије у антропологији св. Григорија Ниског“, Видослов 35 (2005) 101-112.
5. Д. Перић, Савршени човек – човек Духа Светога по Светом Иринеју Лионском, Богословље 1 (2013) 205-222.
6. И. Мидић, „Православна антропологија и савремени егзистенцијализам“, Богословље 34/ 1-2 (1990) 33-41.
7. И. Мидић, „Од слободе као бунта до слободе као бића“, Теолошки погледи 1-4 (1991) 35-51.
8. И. Мидић, „Човек као икона и подобије Божије: Хришћанско схватање човека“, Луча 13/ 1-2 (1996) 129-138.
9. Ј. Зизјулас, „Од маске до личности: Богословље светих Отаца о појму личности“, Богословље 24/1-2 (1985) 17-40.
10. Ј. Зизјулас, О људској способности и неспособности: Богословско истраживање личности, Београд 1998.
11. Ј. Зизјулас, „Битије Бога и битије човека“, Видослов 30 (2003) 49-78.
12. Ј. Мајендорф, „Слободна воља по Максиму Исповеднику“, Беседа 1-2 (1992) 73-77.
13. Ј. Романидис, Прародитељски грех, Беседа, Нови Сад 2001, 151-255.
14. П. Нелас, Обожење у Христу, Хришћанска мисао, Србиње-Београд-Ваљево 2001, 17-104.

15. П. Христу, Тајна Бога – тајна човека, Београд 1999, 195-265.
16. Патријарх Павле, Да нам буду јаснија нека питања наше вере, (друго издање), Београд 2007, 1-29, 70-85.
17. Х. Јанарас, „Човек“, Азбучник вере, Беседа Нови Сад 2000, 83-132.
18. Зборник Ἀρχή καί τέλος - Аспекти философске и теолошке мисли Максима Исповедника, Луча 21-22 (2004-2005) 2006, 372-386; 423-434; 449-469; 481-506; 546-559.

Извори и додатна литература:

1. Св. Атанасије Велики, Против идола- О очовечењу Бога Логоса, Беседа, Нови Сад 2003, 123-218.
2. Св. Григорије Ниски, „О стварању човека“, Господе ко је човек? – Православна антропологија и тајна личности, Београд 2003, 7-74.
3. Св. Григорије Богослов, Празничне Беседе, Требиње-Врњачка Бања 2001.
4. Немесије Емески, „О човековој природи“, Господе ко је човек? – Православна антропологија и тајна личности, Београд 2003, 91-204.
5. Св. Максим Исповедник, Изабрана дела, Призрен 1997.
6. Св. Јован Дамаскин, Тачно изложење православне вере, Луча 11/2 (1994) 80-84.

7. Атанасије (Јевтић), Књига Постања (превод и схолије), Београд 2004.
8. Епископ др И. Мидић, Биће као есхатолошка заједница, Пожаревац 2008.
9. Епископ др И. Мидић, Проблем смрти у хришћанској онтологији, Пожаревац 2012.
10. Жан-Клод Ларше, Теологија тела, Врњци-Требиње 2005.
11. Жан-Клод Ларше, За једну етику рађања (елементи патристичке антропологије), Београд-Шибеник 2006.
12. Л. Тунберг, Микрокосмос и Посредник (теолошка антропологија св. Максима Исповедника), Истина, Београд-Шибеник 2008.
13. Л. Тунберг, Човек и космос – визија св. Максима Исповедника, Истина, Београд-Шибеник 2008.